

de missies geheel aan SOE overgelaten en eigenlijk niet meer gedaan dan SOE de beschikking geven over Nederlandse vrijwilligers die bereid waren, als geheim agent naar bezet gebied te vertrekken. Voor de door Warendorf gesuggereerde missie werd door SOE Johan ('Hans') Grün uitgekozen, een korporaal die in de meidagen van '40 in de Peel gestaan had, via Zeeland naar Bretagne had kunnen trekken en vandaar in juli '40 naar Engeland was geëvacueerd. Grün zou tegelijk met een tweede geheime agent, J. D. A. van Schelle, ingezet worden; van Schelle's taak was, een bedrag van enkele tienduizenden guldens naar bezet gebied te brengen, vermoedelijk naar een van de agenten die voordien door SOE uitgezonden waren – agenten van wie SOE op dat moment nog niet wist dat zij allen in Duitse handen gevallen waren. Er was méér dat SOE niet wist: het was tot de Britse organisatie namelijk ook nog niet doorgedrongen dat 'George van Vliet' (alias 'George Brandy') met wie zij in radiocontact stond en aan wie zij Grün en van Schelle wilde toespelen, in werkelijkheid de *V-Mann* George Ridderhof was die al bijna anderhalf jaar bij het *Englandspiel* ingeschakeld was. Ridderhof woonde in die tijd in Brussel – het was een Brussels adres dat Grün en van Schelle als eerste 'aanloopadres' opgegeven werd; er werd evenwel aan SOE op haar verzoek door Ridderhof ook een adres in Nederland opgegeven: dat van een leraar in Doorn, zekere A. C. van Oord, die al geruime tijd voor allerlei illegaal werk met Ridderhof in contact stond, zonder te weten dat deze een *V-Mann* was.

Was het op zichzelf al riskant dat SOE in het vierde jaar van de bezetting als geheim agent iemand liet vertrekken die geen enkele ervaring had van het leven in bezet gebied, bij Grüns missie bleek óók dat de voorstelling die SOE zich van de omstandigheden op het vasteland maakte, volslagen irreëel was: SOE ging er nog steeds van uit dat de mensen in bezet Europa er haveloos bijliepen; toen Grün zich op de avond van 2 oktober '43 voor vertrek gereedmaakte, moest hij, zo vertelde hij later, 'een goor pak' aantrekken zodat hij er 'als een echte landloper' uitzag¹ – wij nemen aan dat van Schelle zich aan diezelfde transformatie moest onderwerpen. Ook Grün kreeg geld mee (het was voor de illegale pers bestemd) en natuurlijk een pistool, voorts een zender en een code – maar geen marconist; wij veronderstellen dat via een van de lijnen van het *Englandspiel* meegedeeld was dat 'van Vliet' (Ridderhof) gemakkelijk voor een marconist zou kunnen zorgen.

Het Engelse vliegtuig dat Grün en van Schelle in de nacht van 2 op 3 oktober naar België overvloog, werd door een vergissing aan Duitse kant

¹ Getuige J. Grün, *Enq.*, dl. IV c, p. 436.